

Таким чином можна стверджувати, що антична (або давньогрецька) філософія та її складова філософія права заклали фундамент сучасної філософії та філософії права західного світу та продовжують жити їх сучасний та майбутній розвиток.

Кудренко Світлана Віталіївна,

здобувач ступеня вищої освіти магістра ННІ № 1
Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри
конституційного права та прав людини
Національної академії внутрішніх справ, кандидат
юридичних наук **Кулик Т. О.**

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ЖІНКИ В КОНТЕКСТІ СТАНОВЛЕННЯ ЧЕТВЕРТОГО ПОКОЛІННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ

Протягом всього періоду існування суспільства жінки займали різне становище. Проте, незважаючи на доволі чітке розмежування чоловічого і жіночого в українській культурі, представниці жіночої статі завжди користувалися повагою. Необхідність правового визнання форми вияву свободи та реалізації прав жінок є однією з провідних проблем розвитку суспільства, а також спрацювання державного механізму в разі порушення прав та інтересів жінок. На сьогодні питання конституційно-правового статусу жінки, набуває особливої актуальності, оскільки в Україні недостатньо розроблене належне правове регулювання прав жінок.

Жінка має доволі широкий спектр можливостей для реалізації в різних сферах суспільного життя на рівні з чоловіками. Тобто, є таким самим суб'єктом правовідносин, як і чоловік. Хоча, і існують випадки дискримінації, але відбувається значне їх викорінення. Україна є учасницею міжнародних договорів, в тому числі – щодо протидії дискримінації за ознакою статі. Розроблено систему державної підтримки жінок щодо реалізації їх прав. Проте є низка проблем, які потребують законодавчого вирішення. Особливу увагу потрібно зосередити на захисті сімейних прав жінок, адже жінка – це берегиня роду, а сім'я – це основна ланка суспільства.

При виникненні та закріпленні «четвертого покоління» прав людини, постали гостро ряд «нових» прав жінок, а саме право на штучне запліднення, право на сурогатне материнство та інші. Правове регулювання цих питань в Україні та в зарубіжних країнах є не досконалим та містить велику кількість прогалин. З одного боку, оскільки розвиток галузі репродуктивної медицини досяг таких вершин, то безглуздо обмежувати права людини на створення сім'ї, на

повагу приватного й сімейного життя, на продовження роду. Проте, нові технології ставлять під загрозу принцип відповідальності батьків за своїх дітей та перетворення материнства на договірну комерційну працю, що створює загрозу виникнення складних моральних проблем у випадку народження дитини «на замовлення» «неякісної» (хворої або небажаної статі).

Так, вітчизняні фахівці в унісон з чинним законодавством, визначають, що право на сурогатне материнство – це перенесення ембріона, отриманого заплідненням яйцеклітини біологічної матері – дружини спермою біологічного батька – чоловіка, в порожнину матки іншої жінки та виношування дитини, яка є біологічно «чужою» для жінки..

Тобто, національне право та наука вказують на обов'язковому генетичному зв'язку між батьками та дитиною. Всесвітня організація охорони здоров'я оперує не терміном «сурогатна мати», а терміном «гестаційний кур'єр», розуміючи під ним «жінку, у якої вагітність наступила як результат запліднення ооцитів сперматозоїдами третьої сторони – пацієнтів. Вона виношує дитину під час вагітності з тими умовами або договором, що батьками народженої дитини буде одна чи обидві людини, чії гамети використовувалися для запліднення».

Право на сурогатне материнство має значно ширші межі. Так, наприклад, якщо особа, яка хоче мати дитину є хворою, має спадкові хвороби, ряд інших медичних проти показів, зрілий вік тощо. В природньому плані вона позбавлена права продовження роду. Визначені національні правові норми позбавляють особу скористатися правом на донорські гамети.

Проте, правові норми звужують суб'єкта використання права на сурогатне материнство. Ч. 2 ст. 123 Сімейного кодексу України, в якій вказано, що «у разі перенесення в організм іншої жінки ембріона людини, зачатого подружжям (чоловіком та жінкою) в результаті застосування допоміжних репродуктивних технологій, батьками дитини є подружжя».

Таким чином, якщо особи з юридичної точки зору не зареєстрували шлюб, а перебувають у фактичних шлюбних відносинах, мають право на продовження роду, проте в разі хвороби чи певної фізичної вади обмежуються в цьому праві. З якою метою законодавець визначив перебування в юридичному шлюбі як за обов'язкову умову? Можливо, це зроблено з метою подолання кризи сімейних цінностей, визнання сімейних цінностей на найвищому державному рівні. Природним правом людини є право на продовження роду, право на батьківство та материнство. Це бажання будь-якої психологічно здорової людини. Довгий історичний етап цивілізації визначав позашлюбних дітей ізгоями суспільства, обмежуючи їх

повною мірою у правах. Таке ж ставлення було і до дорослих осіб, які проживали пози шлюбом.

На нашу думку, факт реєстрації шлюбу не може бути правомірним обмеженням права на використання репродуктивних прав у разі безпліддя.

Саме тому, слід вдосконалити законодавство щодо використання особами, які не перебувають у шлюбі, права на сурогатне материнство.

Підсумовуючи усе вищевикладене, не заперечуючи того, що людина є найвищою соціальною цінністю, хочеться сказати, що конституційно-правовий статус жінок потребує вдосконалення, адже жінка – це берегиня роду, а сім'я – це основна ланка суспільства.

Ткачук Іванна Дмитрівна,

ад'юнкт кафедри філософії права та
юридичної логіки Національної академії
внутрішніх справ

ПРАВА ЛЮДИНИ В КОНТЕКСТІ ХРИСТИАНСЬКОГО ВЧЕННЯ

В умовах сьогодення актуальним залишається питання дотримання прав людини. Незважаючи на стрімкий розвиток технологій та інформаційного суспільства, удосконалення нормативно-правової бази та створення чисельних інституцій щодо захисту прав і свобод людини, спостерігається чимала кількість порушень у цій сфері. Слід наголосити на тому, що захист і порушення прав людини є проблемою діалектичною. Наприклад, всупереч гаслу «Свобода! Рівність! Братерство!» та Декларації прав людини і громадянина (1789 р.), революційна Франція із задоволенням розправлялася зі своїми опонентами за допомогою гільйотини, забувши про права тих, кого страчувала. З історії можна навести багато прикладів захисту прав одних і одночасного порушення прав інших. Чому так відбувається? Можливо тому, що завдяки безкінечній боротьбі протилежностей Всесвіт перебуває у постійному русі та розвитку. Або ж причиною є криза людської свідомості, тобто наше небажання чи неспроможність зрозуміти свою істинну природу, а, отже, й істинний зміст концепції прав людини.

Враховуючи вищезазначене, доцільним видається розглянути права людини у контексті християнства, оскільки, по-перше, на його цінності та ідеї орієнтоване етичне підґрунтя сучасного права, по-друге, у країнах ринкової орієнтації виникає настійна потреба гуманізації суспільних відносин. Зауважимо, що інтерпретації змісту прав людини різними гілками християнства (православ'я, католицизм, протестантизм) мають як спільні, так і специфічні для кожної конфесії